

Mount Everest - 8849 MOH Ingen har nådd høyere enn denne mannen!

I 2005 stod Jon Gangdal på toppen av Mount Everest og kunne endelig si at toppen er nådd!

Vi har hørt hans historie om de avbrutte forsøkene, om landet, om sherpaene og om utfordringene. Her er det ikke plass for syting og synes-synd-på-seg-selv'ere. Skal du opp på toppen må du ha fokus på målet. Er du uvøren og ufokusert dør du!

Les om møtet og toppturen!

Les i Månedsbrevet

Månedens leder	side 2
Redaktørens røst	side 2
VIETNAM	side 3
AUNT MARY	side 4
NYE BIBLIOTEKET	side 5
PÅ TOPPEN AV MOUNT EVEREST	side 6

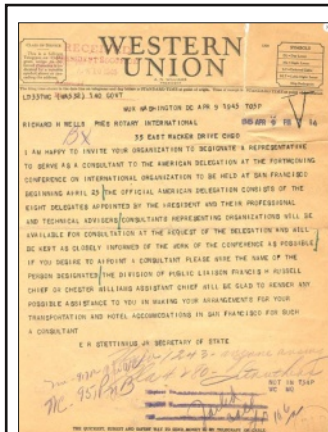
END POLIO - Status

Les mer på endpolio.org

Av Bjørn Olav Rosseland, des 24
Et stort arbeid pågår for at tilsvarende vaksiner lages for å hindre cVDPV1 og cVDPV3. I løpet av 2024, er det pr. november

registrert 71 tilfeller av de ville polioviruset 1(WPV1) i Afghanistan og Pakistan, og hele 218 tilfeller av lammelser rundt i verden fra cVDPV 1-3, inkludert Europa!

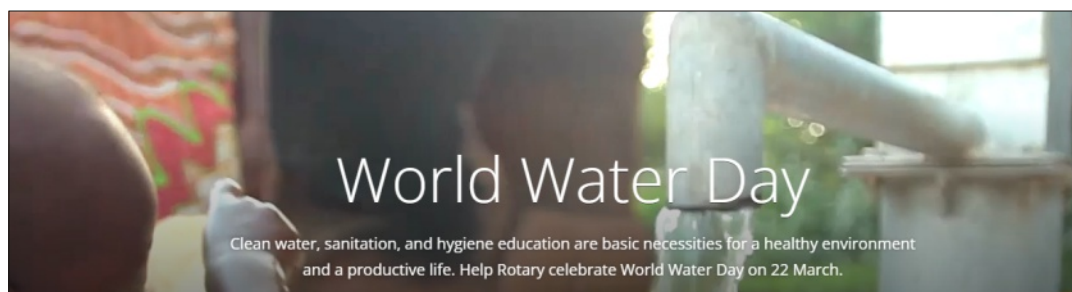

1945: Rotary International serves as a consultant to the U.S. delegation at the United Nations charter conference in San Francisco.

World Water Day 22.03 - Take action with Rotary

Read more on rotary.org what Rotary does

Through water, sanitation, and hygiene (WASH) programs, Rotary's people of action mobilize resources, form partnerships, and invest in infrastructure and training that yield long-term change.

ACCESS TO TOILETS IN THE PHILIPPINES

WATER FOR A COMMUNITY

WATER SUPPLY IN TANZANIA

The Four Way Test

1. Is it the TRUTH?
2. Is it fair to all concerned?
3. Will it build goodwill and better friendships?
4. Will it be beneficial to all concerned?

Månedsbrevet

Utgiver

Skjeberg og Tune Rotary-klubb

Ansvarlig redaktør:

Rune Larsen

Redaksjonen:

Arne S Rognan Nielsen

Klubbens styre

President:

Herleik Rønningen

Innk president:

Per Inge Magnussen

Sekretær:

Kjell Lunde

Styremedlemmer:

Dag Gipling

Rune Larsen

Past President:

Per Frode Rismark

Ledere/tillitsverv

Program:

Kai Brandstorp

Fest og kameratskap:

Stein Juliussen

Prosjekt:

Rudolf Ervik

Omdømme:

Rune Larsen

Kasserer:

Hans Kristian Guslund

Revisor:

Steinar Kjuus

Valgkomite:

President, P-President

Skjeberg og Tune Rotary-klubb er tilsluttet Rotary International. RI er en internasjonal ideell organisasjon.

Møtested:

Skjeberg Adm.bygg

Tid:

Onsdager kl. 19-20

Web:

skjeberg.rotary.no

E-post:

skjebergogtune

@rotary.no

Facebook:

facebook.com/groups/

skjebergogtunerotary

Artikler, meninger, annonser og andre innlegg sendes redaksjonen. Redaksjonen forbeholder seg retten til redigering og publisering.

© Skjeberg og Tune Rotaryklubb

Kunngjøringer

Vi Gratulerer!

Bursdager i februar 2025

Jan W Damsleth, 82

Rune Larsen, 64

Herleik Rønningen, 81

Bursdager i mars 2025

Thor M Ørseng, 82

Jon H Kristiansen, 81

Håkon W Løvaas, 81

Jørgen Winsvold, 89

Månedens ord

Fremgang

Substantiv, hankjønn. Opphav: norrønt framgangr

Utvikling mot noe bedre; framskritt, medgang, suksess. Innebærer en positiv utvikling, oppnåelse av mål, innovasjon og forbedring, engasjement og innsats, sosial og samfunnsmessig innvirkning.

Akkurat det vi i Rotary jobber med!

NOTIS: Ved å kontakte redaktøren når du ser han på et medlemsmøte og si HEI, vil du bli tildelt en premie.

Rotary Appen

Last ned Rotaryappen til din smarttelefon og hold deg hele tiden oppdatert med klubbens program.

Kalenderen

UKE	M	T	O	T	F	L	S
1	1	2	3	4	5	6	7
2	8	9	10	11	12	13	14

12.03. Sikring av dine data

19.03. Klubbquiz

26.03. Forurenset Oslofjord

02.04. Naturfotografen

09.04. Peismøter

23.04. Oppsummering peis

Månedens leder

Prosjektkomiteen

Av Rudolf Ervik
leder

Da er allerede februar borte og vi går mot vår.

Når det gjelder prosjekt komiteen så har det vært ganske rolig. Men det er noen prosjekter som ligger litt på vent.

GAPAHUKEN Hovedprosjektet denne våren blir gapahuken til Eide. Dag Gipling holder tak i dette. Styret har bevilget kr 20 000 som er prisen for den. Vi må vente med å flytte den til alle formaliteter er i orden i forhold til kommunen.

HAFSLUNDRASSEEN Vi ønsker å holde den vedlike. Derfor vil vi tillyse

en dugnad der når det er rett tid. Rydding og klipping.

BISTAND RØDE KORS Dette blir jo sporadisk i forbindelse med ønsket transport.

BISTAND GOLFTURNERING Hvilken bistand vi gir der får vi komme til. Vi har bevilget kr.10 000 til dette.

SOMMERCAMP Dette er noe som Fredriksten Rotary skal arrangere. Vi har tilbudt bistand. Avventer fra Fredriksten.

Fra oss i komiteen.
Rudolf

I gamle dager

Isskjæring på Tunevannet i 1946. Vi ser fra venstre Arne Glomvik, Andre Skjelle og Arne Brevik.

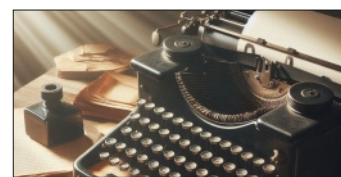
Foto: ukjent. Kilde: Tune Historielag.

Redaktørens Røst

Det våres og yres

Av Rune Larsen
redaktør

Jeg har lyst til å skrive om våren. Våren! Når frøene våkner etter dvale under snø og is og kulde. Litt regn skal blidgjøre og starte frøets liv sammen med varmere temperaturer i omgivelsene. Sollyset gir varme og jorden gir næring til transformasjon av en liten gensekvens til stort tre eller til korn og mat eller til blomster og natur.

Liksom vår kjære Rotary-klubb som sakte våkner til live igjen etter vinterens indretjeneste og prosjektene kommer ut i dagens lys. Kanskje litt tidlig med entusiasme da i skrivende stund fortsatt er minusgra-

der på natta. Men dog allikevel. Våren kommer og vinteren går.

Jeg deler nå ut skjemaer for innmelding av deres anbefalte personer til vår klubb. Tanken er å hente inn nye medlemmer som fortsatt er yrkesaktive og kan bemanne opp vårt styre og stell. Håper dere kan se rundt dere i storfamilien og i stor-vennekretsen for de som kan tenkes å være interessert i Rotary og Rotary sitt arbeid i samfunnet. Å bidra til andre rundt oss og å gi er viktige oppgaver og vekker samhaldsfølelsen og empatien i oss.

VÅREN KOMMER!

Inger Marie Landfall forteller fra sin tur Vietnam - Et land i oppvåkning

Klubbmøte 05.02.2025

Det er trygt å reise i Vietnam med alle de vennlige forlkene. Maten er god og lave priser! Utrolig etnisk mangfold med 54 offisielle folkegrupper.

Dato og tid: 05.02.2025, 19:00-20:00
Sted: Skjeberg Administrasjonsbygg
Gjester: Inger Marie Landfald (Sarpsborg RK), Wenche (T Ytterbøls samboer)
Fødselsdager: Ingen
Andre klubber: Ingen
Fremmøte: 31 medlemmer (årsbeste!)
Tema: Vietnam

Av Arne S R Nielsen

Jurist, tingrettsdommer, og nestleder i Søndre Østfold Tingrett. Glad i å reise. Denne gangen snakker hun om Vietnam der hun ønsket å studere kommunikasjon og sosialpsykologi. Har tidligere delt erfaringer fra reiser i Afrika (Uganda).

En by nord i Vietnam - Hoi An - med 160.000 innbyggere var hennes favorittby. Lanternebyen. Tilbyr mange båtturer, veldig sjarmerende by.

Standard frokost er «morning glory» som består av en slags spinat, med chili og hvitløk.

Reiste fra Bangkok til Hanoi. Hovedstaden med flere millioner mennesker.

Reiste ned til Danang. Enkelt å reise rundt i Vietnam, tog, buss, fly, ferje. Billig å reise også med fly. Veldig flotte lange strender. Godt klima. Lite kriminalitet. Vennlige mennesker. God mat. Variert geografi/natur. Lang liste på Unesco's verdensarvliste. Lang, spennende og vond historie. Lave priser med mange fristelser.

Den eldre garden snakker fransk, mange minoritetspråk, men man kommer langt med engelsk i turiststrøkene. Veldig hjelpsomme.

• Verdens mest kjente nudelsuppe, Pho utt Pha som er standard frokost

• Grillede rotter, katt og hundekjøtt, slangesuppe,

• Bare 2 % er overvektige

- et folk som beveger seg hele tiden.

• Folk i Mekongområdet er veldig fattige - det er demmet opp og derved ikke noe godt fiske.

• Etnisk mangfold med 54 offisielt anerkjente folkegrupper.

• Kaotisk trafikkbilde så det er lurt å se seg godt for før man krysser en vei

• Dessverre mye plast i havet i dette skjønn området.

• 86 % snakker vietnamesisk og det bruker det latinske alfabetet

• Uavhengig fra Kina 939 e.kr. Kolonisert av Frankrike på midten av 1800 tallet. Vietnam (Amerika) krigen 1957-

• Krigsmuseum HCMC var fryktelig å besøke - man gråter når man er der av alt det forferdelige.

• Mange internasjonale bedrifter produserer i landet - ikke minst innenfor tekstil, industri, finans osv

• Fremdeles er mennesker merket av skader i flere generasjoner etter kjemiske våpen.

• 1,5 millioner mennesker flyktet fra Vietnam og mange av dem kom til Norge - de har høy kompetanse og gjør det meget godt der de kommer.

• Fra å være verdens fattigste land opplever de enorm økonomisk vekst. Samsung, Intel og LG investerer i elektronikk produksjon der. Flere og flere flytter produksjonen til Vietnam. Lave produk-

Inger Marie Landfald foredrar entusiastisk om sin tur til Vietnam og sine opplevelser der

Noen bilder fra Vietnam. Nederst venstre: Den tradisjonelle frokosten Pho.

sjonskostnader og høy kvalitet. Kina, Japan, USA og Sør-Korea investerer mest.

• Universitetet i Hanoi eksistert siden 1000-1100 tallet og legger stor vekt på etikk og dannelse.

• Mye sportslig aktivitet allerede fra 05:00 om morgenen. I alle aldre og trener i parker.

• 86 % av Norges størrelse.

• Gjennomsnittlig levealder er 75 år.

Fra et besøk hos en honningprodusent

En av Norges største med lokal forankring Det norske bandet AUNT MARY

Klubbmøte 12.02.2025

De var dritgode for tiden og alle topp musikere. De tjente aldri noen store penger og brøt NESTEN igjennom. Aunt Mary: - Et band med et lengre liv enn bandet selv. Sitat fra boken.

Dato og tid: 12.02.2025, 19:00-20:00
Sted: Skjeberg Administrasjonsbygg
Gjester: 3 stk
Fødselsdager: Jan Willy Damsleth (82)
Andre klubber: Ingen
Fremmøte: 32 medlemmer
Tema: bandet Aunt Mary

Av Rune Larsen

Presidenten ønsker velkommen og informerer videre litt om presidentmøtet forrige uke i D2260 område A. Møtet ble holdt av AG Rune Larsen og er for presidentene og innkommende presidenter. Så gav han ordet til Kai B og Dag Fredrik som introduserte kveldens foredragsholdere.

Harald Otterstad etablerte advokatvirksomhet i 1990 når Dag Fredrik startet i politiet. Harald er en ytterst aktiv mann selv om han ikke jobber som advokat lengre. Rolf Strand fortalte også en historie om Harald Otterstad og hvor han hadde hoppet i Holmenkollen. Kai Brandstorp fortalte litt om Tor Andersen som jobber i Fredrikstad. Tor Andersen er P4 sin stemme. Vi gleder oss.

Tor A. Vi har en time, det skal holde hardt for Harald er med oss. Aunt Mary var det første hardrockbandet. Startet på Moa på Greåker. Jan Groth dro i gang og det ble en kummerlig tilværelse. De ble gode å rappe baguetter fra cafebord i Paris der de spilte. De fikk også litt restemat utover kvelden. De spilte på gata i Milano. Spilte på kafe i Italia og fikk spille i pausen. Spilte amerikansk musikk den gangen. Jan vokste opp med

utsikt til Glomma. Som for Jan var Mississippi! En talentkonkurransse i Moss vant han med jodling! Tilbake i Paris og levde fra hånden til munnen. Deltok i talentkonkurransse og vant og kunne lage en singelplate på fransk. Jan var ikke fornøyd med musikerne i studio og dro til Norge og hentet musikere som han lette etter. Dr. Hendersons Blues karavan i Moss fant han.

Harald treffer nå Terje Scheele som var hans beste lærer! Sammentreff. Terje var en naturlig autoritet.

Vi skal til Moss! Dr. Henderson skulle bare spile blues. Jan ble sugd inn i bandet og passet inn. Men Jan var rastløst og ville noe mer! Jan Groth kom fra et ekstremt religiøst hjem. De tolererte ikke piggtårnsmusikk. Han hørte Elvis og Bill Hayley og det gikk rett til hodet på han. Dr. Henderson var ikke akkurat det han ønsket. Dro til Fredrikstad og traff Bjørn Kristiansen (krisa) og Svein Gundersen. Tilbake til Moss og de begynner å øve inn nytt repertoar. De skulle tilbake til Paris og fullføre platen. Elisabeth Granneman behøvde backing og de fikk råd til bil og dro til Paris. Jeg kan være sjøfører sier mannen og kjøpte en Opel Blitz buss. Monterte 3 seter i bilen. De var jo 4.

Harald leste litt fra boken

F.v. Tor Andersen, Herleik Rønningen, Harald Otterstad. Smilende etter en fantastisk fortelling on Aunt Mary.

og oppfordret til å kjøpe den.

Blitzen fikk en sofa fra stua og ble en 6seter. De kjører ut av Moss. Det kommer en fyr etter dem. Jan hopper ut og der kommer det en langhåret fyr. Han ble med som saksofonist og flytist. 5 musikere startet eventyret. Kommer til København og 12 spillejobber. Fikk 1 spillejobb i Odense av impresarioen til Olsen-brødrene. Dette ballet på seg. De skulle være oppvarmingsband for Deep Purple!! De fremførte "Whole lotta Love" fra Led Zeppelin (konkurrenten til Deep Purple) og Deep Purple klarte ikke å matche Norwegian Wood som var navnet deres den gangen. De ble så populære i Danmark at de aldri kom til Paris. De var jo et bluesband men ikke veldig mye blues. Det ble en LP: "Aunt Mary". Den ble ikke spesielt vellykket. Men to blueslåter viste kvalitetene til gutta!

Harald og Tor spilte en Aunt Mary-låt for oss: "I do and I did". Vi skulle gjerne hatt tid til å spille fra alle LP'ene.

Fløytisten sluttet i 1971 og ville satse på academia. De skulle klare seg å bli et respektert band. Ketil Stensvik dro bandet videre. LP ble gikk ut med Ketil og Krisa. Døde før han kunne ta med seg suksessen. Bjørn

Kristiansen rødmet når en av de kjente amerikanske produsentene sa de hadde platene deres. De lyttet til mye og skapte sitt eget. Nå skal vi høre noe som har et orgel-riff. Jan Groth kjøpte et Hammond-orgel i Odense og lærte seg det veldig fort. Aunt Mary ble kåret til Danmarks 3 beste band. En pub i Odense har fortsatt bilder av bandet.

De spilte i Blå Grotte en 17.mai som ble slaktet av Demokraten etter å ha spilt forferdelig høyt. Aunt Mary begynte å turnere i Norge. En låt de spilte inn en låt og de ble bannlyst i Bergen. "Dovregubbens hall". Det ble aldri noe penger, verken i Danmark eller i Norge. Jensen (roadyen) forteller "Å reise med et rockeband er en drøm i livet.."

Jan G sluttet i 1972. Aunt Mary fikk med seg en ny på orgel og en ny LP som heter "Loader". Kjempedyr om du skal kjøpe den i dag, sikkert 11-12 tusen. I 1973 skyldte de så mange penger og løste seg selv opp. Bandet gjenoppstod Smuget i Oslo 1991-1993. Spilte låtene de hadde og spilte improvisert. Selve navnet Aunt Mary er hentet fra Long Tall Sally --- "... Aunt Mary..."

Boka ble til grunnet en tur til Rockheim hvor Harald traff Tor. Tor kalte bandet "Et band med et liv lengre enn bandet selv".

Bilder neste side! Alle bilder er fra boken.

Tor Andersen holder mikrofonen mens Harald Otterstad leser fra boken om Aunt Mary.

Aunt Mary poserer på hjemmebane i Fredrikstad foran et pakkhus på Kirkebygga.

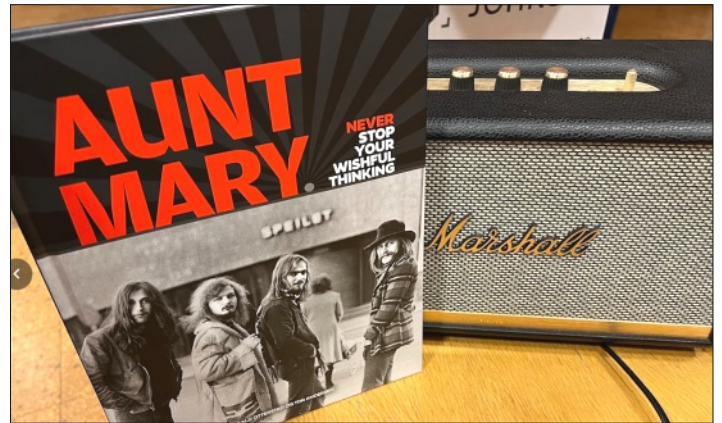
Starten: The Voodoos. F.v. Tom Høgmo, Jan Groth, Thor Hilmersen, Klas Egil Karlson og Ole Johnny Martinesen.

Aunt Mary poserer foran SPEILET. Forsidebilde i boken.

Camping i Danmark. Jan G jobber innbitt med logoen som ingen andre vill være med på.

Fra presentasjonen. Boken Aunt Mary - Never stop your wishful thinking. Og en Marshall bluetooth høyttaler!

På spillejobb foran Opel Blitz'en med påmalt logo.

Venstre: Baksiden av boken. Høyre: Annonsering av pre-debut for Aunt Mary - Kjempeshow 1. Mai.

Til tross for internett - Full aktivitet i biblo! Besøk på det nye Biblioteket

Klubbmøte 19.02.2025

Biblioteket tilbyr moderne møterom, kafe, kreative verksteder og familievennlige soner for individuell bruk og arrangementer.

Dato og tid: 19.02.2025, 18:00-20:00
Sted: Sarpsborg Bibliotek
Gjester: 2
Fødselsdager: Ingen
Andre klubber: Ingen
Fremmøte: 17 medlemmer
Tema: Besøk til Sarpsborg nye bibliotek

Av Arne S R Nielsen

Denne onsdagen møtte vi tidligere enn vanlig fordi vi skulle på bedriftsbesøk. Og heldige var vi som fikk full omvisning ved det splitter nye Sarpsborg Bibliotek. Riktignok er det ikke helt nytt, men fremstår slik fordi det er både sterkt utvidet og oppusset.

Vi ble møtt av Beate Hageengen Nobre som guidet oss rundt i hele det flotte åpne og lyse bygget som har masse god plass både til bøker, voksne og barn. I flere etasjer har min innredet med herlige steder å sette seg ned, kose seg med en bok, kripe inn i en hule sammen med barna sine for å lese sammen, skli ned sklia ved den store trappa som har fått navnet Sarpefossen, finne seg et lite møterom eller studiekammer der man enten kan sitte stille og studere i ro og mak, ha et møte i dertil egnede små grupperom, og overalt er det tilgang til trådløst nett for de som har med seg en bærbar datamaskin eller et nettbrett.

Nede i første etasje er det nå kommet en egen kafe der man kan få både en kopp kaffe og noe å bite i. Da vi besøkte biblioteket satt det flere skoleelever og studenter rundt omkring i avlukker og gjorde lekser eller annet arbeide.

I en av etasjene lenger opp de mange trappene er det en større møtesal med scene og plass til sikkert hundre tilskuere. Her er det

fritt frem for frivillige organisasjoner og andre å arrangere foredrag og underholdning - kravet er bare at det skal være åpent for alle. Det var enighet blant klubbens medlemmer om at dette var noe vi burde benytte oss av når vi hadde foredrag som hadde allmenn interesse.

Alle som har et lånekort ved biblioteket kan benytte seg av møterommene i åpningstiden, men man kan også få tilgang til biblioteket etter stengt tid. Dette krever en spesiell godkjenning som gjør at man får en kode for å låse seg selv inn.

De forskjellige møterommene og salene har fått navn etter kjente geografiske steder i vårt nærområde, som Sarpefossen, Hertsal og Jomfrusal - de siste to fra referentens eget nærområde for fine skogturer.

Det er også funnet plass til et eget verksted for de som arbeider med håndarbeide eller annet småpusel. Her finnes det flere symaskiner og verktøy for feks smykkedesign og annet kreativt arbeide. Etterhvert vil man også anskaffe 3D-printer. Utviklingen av dette rommet har blant annet det lokale ungdomsrådet medvirket til.

Møtet ble avsluttet ved at programkomiteens formann, Kai Brandstorp, takk for at vi fikk komme og overleverte de to sammenslåtte klubbens vimpler (Skjeberg og Tune) til vår eminente guide.

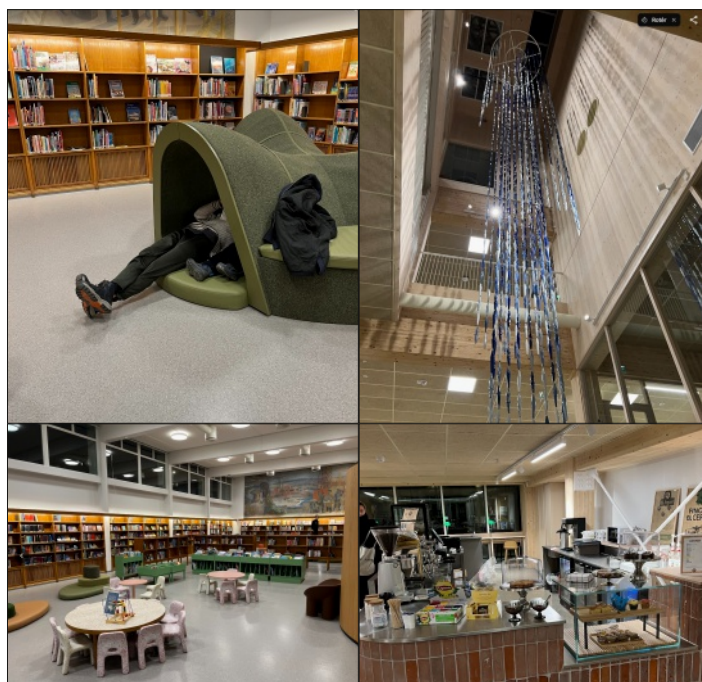

Byens nye stolthet: Sarpsborg Bibliotek. Bygget der det gamle biblioteket lå.

Neste møte er den 26 februar klokken 19:00 på Skjeberg Rådhus. Temaet er foredrag om "Fjellklatring på Mount Everest" med journalisten, forfatteren og fjellklatreren Jon Gangdal. Et møte som sikkert hadde egnet seg å ha på Sarpsborg Bibliotek.

Kai Brandstorp overrekker vimpler til Beate Hageengen Nobre.

Ø.f.v: Hule hvor man kan lese. Takhengende dekorasjon. Den gamle salen. Kafeen.

Endelig ble det besøk til Sarpsborg Bibliotek. Vi har gledet oss til dette.

En mann for de virkelig store høyder! 8848!

Fjellklatring i Mount Everest

Klubbmøte 26.02.2025

Etter mange forsøk nådde Jon Gangdal toppen av Mount Everest i 2005.

Dato og tid: 26.02.2025, 19:00-20:00
 Sted: Skjeberg Administrasjonsbygg
 Gjester: 2
 Fødselsdager: Rune Larsen (64)
 Andre klubber: Dag Gipling
 Fremmøte: 24 medlemmer
 Tema: Fjellklatring i Mount Everest

Av Rune Larsen

Presidenten åpnet. Vel møtt alle Rotaryvenner og i dag ønsker vi velkommen til Jon Gangdal, journalist, forfatter og fjellklatrer.

Styremøte har vedtatt dato for jubileet som blir den 14.6, kr. 750 per hode.

Gjester: Erling Magnus Stordal.

Presidenten gav ordet til Jon Gangdal, kveldens foredragsholder.

Tusen takk. Jeg har kalt foredraget "I Gudens Rike" og har også skrevet en bok med den samme tittelen. Jeg har vinklingen sett i fra Sherpafolkets side. I dag er forskjellen mellom oss og sherpaene mindre enn den var i begynnelsen av toppklatringene.

Sherpa er et av Nepals 30-40 folkeslag og innvandret fra østsiden av Nepal. Sherpa = Folket fra Øst. Alle heter Sherpa til etternavn og er et folkeslag.

En guru innførte den tantriske buddhisme i Nepal for 400 - 500 år siden og hadde med seg Sherpafolket. Gurinkoshe var mer liberal enn Buddha.

Perioden 1900-1950 - Oppdagerne

Scott kom og startet jaktet på den tredje pol, dvs. høyden. I 1921 fra Darjeeling ekspedisjon. Opp mot 8000 moh går pusten fort og er veldig tungt. Sherpaene er oppvokst der og hadde en utrolig evne etter å ha bodd på 4000-5000 moh. Sherpaene var livredde for skillet i snøgren-

sen som betyr at alt over snøgrensen er over livet. De første lempet av seg sekke og løp ned igjen for å ikke være for lenge i gudenes rike. Utløste snøskred og mange døde. I 1924 prøvde George Mallory og Vance Erving å nå toppen men klarte ikke. I 1933 prøvde de og i 1935 og 1936 prøvde de men kom fortsatt ikke opp.

Perioden 1950-1969 - Erobrerne

Britene prøvde igjen i 1951 men det gikk ikke. og 1952 kom de nesten på toppen. Oberst Hunt tabbet seg ut mhp Sherpaene. De skulle prøve seg fra Nepal-siden. Sherpaene måtte bo i en garasje og neste morgen pisset alle på muren til ambassaden. Tenzing Norgay var først på toppen av Sherpaene. Dette skjedde 4 dager før kroningen av dronning Elisabeth, så dette var stort. Hvem var først på toppen? Edmund Hillary eller Tenzing Norgay? De kom på toppen nesten samtidig! I selvbiografien for Tenzing sier han at Hillary var halvannen meter foran.

Perioden 1970-1980 - Klatrerne

Boken "The Boys of Everest" sier noe om dette. Jeg selv har i år klatret i 50 år og det er viktig å nullstille seg eller så går det galt. Klatrerne var helt ville, Scott og Bonnington. Uten oksygen. Frank Løke prøvde seg uten o2. Kollapset på 7000 moh. Jeg her selv vært der og ikke kollapset. I 1989 var jeg på tur første

Jon Gangdal forteller som fjellklatring i Mount Everest og følelsen av å nå toppen.

gang, kjøpt oss inn i en kommersiell ekspedisjon. Jeg og en australier var de første som kom opp. En kineser var også med som ikke hadde sett snø. Og en advokat som hadde bestemt for å kjøre seg i hjel synes det var greit å dø i Himalaya.

Perioden 1980-1990

Vi skulle gå vestryggen. Norges største klatreekspedisjon, 15 sherpaer og 22 nordmenn. Gjenopptok etter et snøfall. Sherpaene går først. De første begynte å løpe og skredet kom og vi hadde en død Sherpa. Mitt ansvar. Stor følelse av skyld. Fjellet drepte en fattig Sherpa. Boka "I gudenes rike" er nå oversatt til engelsk med tittelen "Guilt and Glory". Den døde Sherpaen etterlot seg en enke og en sønn. Vi tar vare på barna og familien! Arne Næss ++ hadde besøkt dalen de kom fra året før. De innfødte levde og ble ganske gode til å bære. De lever i balanse! Trodde vi. BARNEDØDLIGHETEN var på 30 %. Av 4 vokste 3 opp. Aldri mer Everest! Men etter 3 år prøvde vi igjen.

Periode - Kapitalisme og feriejegeter

Vi hadde forberedt oss skikkelig. Det blåste i flere uker og det utviklet seg til å bli den verste sesongen hittil. De som ikke hadde forberedt seg forsvant. Jeg kom ikke opp og ødela et ribbein og kom ikke opp. I 2005 kom jeg endelig opp på toppen. Nå kunne jeg si det! Når jeg kom hjem sa

alle at jeg kunne ligge på sofaen. Men det holdt ikke lenge. Ringte til en svensk kompis. Nå ble det K2! Og K3! Tyskerne erklærte fjellet for ubestigelig. Vi kom opp. Veldig fin klatring!

Perioden 2010-> Sherpaene og rekordene

Kommersialismen råder. Basecamp er full av spa og alt du trenger! Ha ha. Og det er kjempekø til toppen.

Kristin Harila skulle slå rekorden over alle topper over 8000 m. Men fikk ikke til. Hun lagde nytt race på 14 topper sammen med Lama. Rekordracene ble startet av Sherpaene som konkurrerte med de andre. Og vi skulle slå de. En dame har vært på toppen 10 ganger.

I 2022 var jeg der igjen med datteren min. Forskjellene fra 1950 til nå har blitt mye bedre. Nå bestemmer Sherpaene. Naturmessig skjer det også endringer. Vannmasser i fjellene truer utslettelse av byer og mennesker i dalbunnen.

Tiden rant ut og Jon Gangdal svarte på noen spørsmål og takket for seg til stor applaus. Redaktøren passet på å ta bilde av Gangdal og presidenten. I tillegg fikk redaktøren håndhilst på en person som har vært på toppen av Mount Everest. Storstilt!

Se bilder side 8. Bildene er tatt fra boken "I gudenes rike" av Jon Gangdal.

Jon Gangdal og Herleik Rønningen smiler vedlig og begge er veldig fornøyde med godt foredrag.

Mount Everest sett fra nord.
Kilde: Boken "I gudenes rike".

En av ekspedisjonene like før skredet kom.
Kilde: Boken "I gudenes rike".

Mange av bærerne var dårlig kledd.
Kilde: Boken "I gudenes rike".

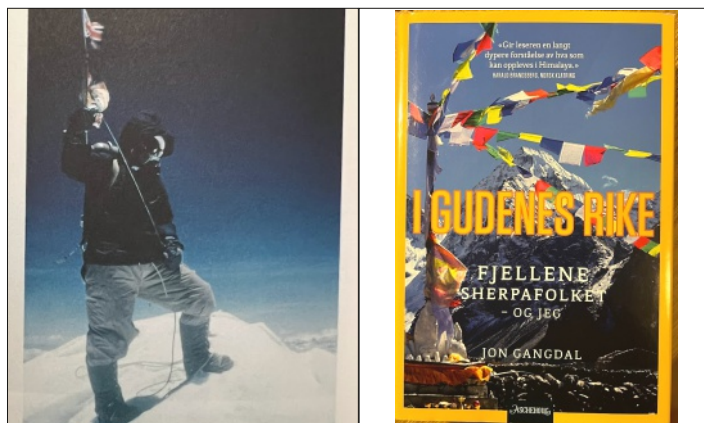
Mingma Norbu Sherpa som døde i skredet.
Kilde: Boken "I gudenes rike".

En av klatrerne, Paul Bayne, foran snøhulen på 7000 moh. som vi overnattet i. Kilde: Boken "I gudenes rike".

Toppen av Mount Everest er en stor snøskaul.
Kilde: Boken "I gudenes rike".

T.v.: Verden mest berømte klatrebilde. Tenzing Norgay Sherpa 29.05.1953. T.h.: Boken "I gudenes rike".